

5. Az R. Melléklete a KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZET ISMERETEK ÁGAZATI SZAKMAI ÉRETTSÉGI VIZSGA fejezet címét követően a következő szöveggel egészül ki:

„I. RÉSZLETES ÉRETTSÉGI VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

A képző- és iparművészet ismeretek ágazati szakmai érettségi vizsgatárgy részletes érettségi

vizsgakövetelményei az V. Képző- és iparművészet ágazat alábbi szakképesítéseinek közös szakmai tartalmát veszik alapul:

- 54 211 01 Dekorátor,
- 54 211 02 Divat- és stílustervező,
- 54 211 03 Festő,
- 54 211 04 Grafikus,
- 54 211 05 Kerámiaműves,
- 54 213 02 Kiadványszerkesztő,
- 54 211 06 Ötvös, fémműves,
- 54 211 07 Szobrász,
- 54 211 08 Textilműves,
- 54 211 09 Üvegműves.

A) KOMPETENCIÁK

1. Képző- és iparművészeti szakmai igényesség, megbízhatóság

TÉMÁK	KÖZÉPSZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
1.1. Képző- és iparművészeti szakmai igényesség	Bemutatott munkák, szakmai anyagok igényes és kivitelezése.
1.2. Önálló, felelős feladatmegoldás	A szakmai feladatok gondos, körültekintő megoldása. Hagyományos és újabb tervezési, technikai megoldások beépítése a kivitelező munkába.

2. Szakmai nyelv és beszédkészség

TÉMÁK	KÖZÉPSZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
2.1. A szakmai kifejezések helyes használata	A szakmai kifejezések megfelelő helyen és módon történő alkalmazása.
2.2. A szakmai fogalmakkal az ismeretanyag bemutatása, értelmezése	A téma tartalmának logikus felépítése a szakmai nyelv helyes alkalmazásával.
2.3. Kommunikáció szakmai nyelven	A téma pontos, szabatos, lényegre törő kifejtése.

3. Művészettörténeti korok, műalkotások felismerése

TÉMÁK	KÖZÉPSZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
3.1. A művészettörténeti korok, stílusok az ókortól	Megbízható tárgyi tudás a művészettörténeti korokról, a szakmai kifejezések megfelelő

a XIX. századig	használata.
3.2. A műalkotások jellemzőinek azonosítása	Az adott műtárgy általános és egyedi jellemzőinek azonosítása és ismertetése.

4. Szabadkézi rajzolás, festés

TÉMÁK	KÖZÉPSZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
4.1. Szabadkézi rajzolás	Koncentrált megfigyelés, az ábrázolt látvány arányainak és karakterének visszaadása a szabadkézi rajzok készítésekor.
4.2. Festés	A feltábrázolásra és színhasználatra épülő ábrázolás képessége a festmények készítésekor. Tudatos, következetes színhasználat, formaalakítás és festői eszközök alkalmazása.

5. Képző- és iparművészeti kivitelező eszközök, technikák alkalmazása

TÉMÁK	KÖZÉPSZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
5.1. Eszközök	A vizuális ábrázolás eszközeinek gyakorlott, magabiztos használata. A vázlatkészítési és modellezési eljárások és a kivitelezési folyamat fázisainak ismerete, alkalmazása.
5.2. Technikák	Megfelelő szintű szakmai technikai készségek, szakszerű eszközhasználat. Biztos anyagismeretre és technológiai gyakorlatra épülő kivitelezési munka.

6. Szakmai munkák manuális és digitális prezentációja

TÉMÁK	KÖZÉPSZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
6.1. Manuális dokumentáció készítése és bemutatása	Anyaggyűjtés, dokumentálás és archiválás a szakmai munkák során. A tervek és alkotások manuális eszközökkel történő installálása, rendezése és bemutatása.
6.2. Informatikai és verbális kompetenciák	Elektronikus eszközökkel dokumentál, archivál, prezentációt készít és bemutat. A digitális munkája és verbális bemutatója eleget tesz a szakmai technikai és esztétikai elvárásoknak és a szakszerű bemutatás szabályainak.

B) TÉMAKÖRÖK

1. Művészettörténet

TÉMAKÖRÖK	KÖZÉPSZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
1.1. A művészetek története az ókortól a XIX. század végéig	<p>Legyen képes bemutatni a művészettörténet korszakait.</p> <p>Legyen képes a műalkotások felismerésére, a kor-, stílus-meghatározására.</p> <p>Legyen képes a művészeti alkotások, iparművészeti tárgyak korba és társadalmi és földrajzi környezetbe illesztésére.</p> <p>Legyen képes felismerni az egyes művészettörténeti korszakok közismert alkotóit, kiemelkedő alkotásait, tárgyait.</p> <p>Ismerje az ókori egyiptomi birodalom korszakait, az egyiptomi művészet stílusjegyeit, jellegzetességeit.</p> <p>Ismerje az antik görög művészet korszakait, stílusjegyeit, jellegzetességeit.</p> <p>Ismerje az antik római művészet nagy korszakait, magyar vonatkozásait.</p> <p>Ismerje az ókeresztény és bizánci művészet kialakulásának történeti körülményeit, jellegzetességeit.</p> <p>Ismerje a románkori művészet főbb területeit, stílusjegyeit, jellegzetességeit.</p> <p>Ismerje a gótikus művészeti korszak legfőbb műemlékeit, alkotásait, stílusjegyeit.</p> <p>Ismerje az itáliai reneszánsz művészet korszakait, stílusjegyeit, jellemzőit.</p> <p>Ismerje a barokk művészet jellemző műfajait, Európa különböző területeinek eltérő barokk stílusjegyeit.</p> <p>Ismerje a klasszicizmus és romantika művészetének alkotásait, megnyilvánulási területeit.</p> <p>Ismerje az impresszionizmus és posztimpresszionizmus alkotásait, vezéralakjait.</p> <p>Ismerje a XIX. század végi európai építészeti, művészeti és tárgykultúra jellemző példáit, kiemelkedő alkotóit.</p>

2. Rajz/festés

TÉMAKÖRÖK	KÖZÉPSZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
2.1. A látvány utáni ábrázolás és formaképzés alapjai	<p>Ismerje a képi komponálás szabályait.</p> <p>Legyen képes alkalmazni a perspektivikus ábrázolás törvényszerűségeit.</p> <p>Legyen képes a kompozíció arányainak helyes megfigyelésére, ábrázolására.</p>

	<p>Ismerje a különböző képi és plasztikus elemek formaalakító és felületképző lehetőségeit. Legyen tisztában a színek törvényszerűségeivel. Ismerje és alkalmazza a különböző kontraszthatásokat Legyen képes a fény-árnyék viszonyok megjelenítésére – a tónusképzés lehetőségeinek bemutatására. Tudja alkalmazni a rajzolás és festés különböző technikáit. Legyen képes megjeleníteni egyszerű geometrikus formákat és bonyolult térelemeket. Legyen képes ábrázolni természeti formákat, növényeket és állatokat. Legyen képes megjeleníteni az épített külső és belső környezetet. Tudjon különböző kompozíciókat alkotni, montázst, kollázst, kevert és egyedi technikákat alkalmazni. Tudjon tárgyakat, növényi és állati formákat, emberi figurát, portrét rajzolni vagy festeni. Ismerje az elkészült munkák bemutatásra való előkészítésének és kiállításának szabályait, legyen képes a portfóliójának önálló összeállítására.</p>
2.2. Emberábrázolás alapjai	<p>Ismerje a képi komponálás szabályait. Ismerje a különböző képi elemek felületképző lehetőségeit. Legyen tisztában a színek törvényszerűségeivel és kifejezőerejével. Legyen képes a fény-árnyék viszonyok megjelenítésére, a kontraszthatások bemutatására, a tónusképzés lehetőségeinek megmutatására. Ismerje a rajzolás és festés különböző technikáit. Ismerje az emberi test felépítését, anatómiai szerkezetét, arányait, mozgását. Legyen képes emberi figura, portré rajzolására, festésére, a belső szerkezet, tömegarányok vagy a színek helyes ábrázolására. Ismerje az elkészült munkák bemutatásra való előkészítésének és kiállításának szabályait, legyen képes a portfóliójának önálló összeállítására.</p>
2.3. Ember és tér	<p>Ismerje a komponálás szabályait. Ismerje a különböző képi elemek felületképző lehetőségeit. Legyen tisztában a színek törvényszerűségeivel. Legyen képes a fény-árnyék viszonyok megjelenítésére, a kontraszthatások – a tónusképzés lehetőségeinek bemutatására. Ismerje a rajzolás és festés különböző technikáit.</p>

	<p>Legyen képes geometrikus formák és térelemek megjelenítésére.</p> <p>Legyen képes megjeleníteni a környezet és emberi figura együttesét.</p> <p>Tudjon különböző kompozíciókat alkotni, montázst, kollázst, kevert és egyedi technikákat alkalmazni.</p> <p>Legyen képes emberi figura, portré rajzolására, megfestésére.</p> <p>Legyen képes részt venni dombormű, szobor és plasztika készítési folyamatában.</p> <p>Ismerje az elkészült munkák bemutatásra való előkészítésének és kiállításának szabályait.</p> <p>Legyen képes a portfóliójának önálló összeállítására.</p>
2.4. Szakmai rajz	<p>Legyen képes a különféle formák – téri elemek kifejező kapcsolatainak megjelenítésére.</p> <p>Legyen képes a formák térszerkezeti sajátosságainak, viszonyainak térbeli ábrázolására.</p> <p>Ismerje az elkészült munkák bemutatásának és kiállításának szabályait.</p> <p>Legyen képes a portfóliójának önálló összeállítására.</p>

3. Technológia

TÉMAKÖRÖK	KÖZÉPSZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
3.1. Tájékozódás, anyagismeret	<p>Legyen tisztában az információgyűjtés menetével, formáival és lehetőségeivel.</p> <p>Ismerje a szakmai területen használatos alapanyagok, segédanyagok felhasználási, alkalmazási módjait.</p>
3.2. Eszközismeret	<p>Ismerje a szakmai terület kivitelezési munkáihoz használatos technikai és technológiai eljárásokat.</p> <p>Ismerje a szakmai kivitelező eszközöket és berendezéseket.</p>

4. Tervezés és gyakorlat

TÉMAKÖRÖK	KÖZÉPSZINTŰ KÖVETELMÉNYEK
4.1. Tervezés	<p>Ismerje a szakmai feladatok megoldásának menetét.</p> <p>Legyen képes célirányos gyűjtőmunkát végezni, tanulmányrajzokat, vázlatokat készíteni hagyományos és számítógépes módszerekkel.</p> <p>Legyen képes közreműködni a tervdokumentációk anyagainak elkészítési és összeállítási folyamataiban.</p> <p>Legyen képes a vizuális jelek, szimbólumok egyértelmű, következetes használatára (pl. magyarázó, közlő rajzon).</p>
4.2. Anyag és	<p>Legyen képes a feladatnak és a plasztikai célnak megfelelő</p>

eszközhasználat	anyagok megválasztására és használatára. Ismerje az alapvető szakmai kivitelező eszközöket.
4.3. Kivitelezés	Legyen képes a feladatnak és a tervezési-kivitelezési célnak megfelelő anyagok és eszközök kiválasztására.

II. A VIZSGA LEÍRÁSA

A vizsga részei

Középszint	
Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
180 perc	15 perc
100 pont	50 pont

A vizsgán használható segédeszközök

Középszint		
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
A vizsgázó biztosítja	Saját rajzeszközök/ festőeszközök	Portfólió (eredeti)
A vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja	Rajzterem és rajztablák, rajzbakok, egyedi világítás (modell megvilágításához), csoportonként 1 fő élő modell	Portfólió (a leadott digitális adathordozón), számítógép, projektor

Nyilvánosságra hozandó anyag nincs.

KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA

Írásbeli vizsga		Szóbeli vizsga
180 perc		15 perc
I. Feladatlap	II. Feladatlap	Portfólió (mappa) bemutatás
45 perc	135 perc	
Művészettörténet teszt jellegű rövid feladatok	Rajz vagy festés	

30 pont	70 pont	
100 pont		50 pont

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

Az írásbeli vizsgán a két vizsgafeladat alapján a vizsgázó készségeit, képességeit teljesítményét, elsajátított ismereteit a művészettörténeti tesztek, rövid feladatok megoldásával, valamint a helyszínen készített rajz vagy festés feladaton keresztül az ismereteket, ábrázolási készségét együttesen, objektíven kell értékelni.

A vizsgázókat a vizsgacsoporton belül, az arab számokat alkalmazva sorszámmal kell ellátni, a csoport száma törve a vizsgázó sorszámaival adja a vizsgázó azonosító jelét.

Az írásbeli feladatlap tartalmi és formai jellemzői

A feladatok két feladatlapon kerülnek összeállításra.

A vizsgázó először az I. Feladatlapot oldja meg. A vizsgalapokat 45 perc leteltével a felügyelő tanár összegyűjti. A feladatlapok összegyűjtésére, illetve kiosztására fordított idő a vizsga időtartamába nem számítható be.

I. Feladatlap

Művészettörténet

A feladatlap 20 kérdésből áll. A feladatok a műalkotások időrendbe helyezését, korok szerinti csoportosítását, korstílusok és híres alkotások párosítását, korstílusok és jellemzőik egymáshoz rendelését, híres alkotók és alkotásaik kiválasztását, szakmai fogalmak meghatározásának kiválasztását, illetve szövegből hiányzó fogalmak beírását tartalmazzák. A feladatlapban szereplő rövid, feleletválasztós kérdések a művészettörténet témakör részletes követelményeiben felsorolt művészettörténeti korszakokat és fogalmakat dolgozzák fel. A feladatlapba illesztett esetleges képanyagon felül, más segédanyag felhasználása nem lehetséges.

II. Feladatlap

Rajz vagy festés

A feladatlap a modell utáni ábrázoláshoz előkészített beállításhoz (ülő ruhás alak rajzolása vagy festése a kezek ábrázolása nélkül) *három* különböző ábrázolási megközelítést vagy technikai követelményt tartalmaz. A vizsgázó a helyszínen megismert feladatokból kiválaszt egyet, melyet a rendelkezésre álló időben (3x45 perc alatt) a feladathoz illeszkedő technikával elkészít. A feladat teljesítésébe a modell számára biztosított, 45 perces szakaszok közötti szünetek (15 perc) nem számítanak bele.

Az írásbeli feladatlap értékelése

Az értékelés a központilag összeállított javítási-értékelési útmutató kötelező előírásai alapján történik. Az egyes kérdésekre és feladatokra adható pontszámokat a javítási-értékelési útmutató tartalmazza. A javítás során az útmutatóban meghatározott pontszám tovább nem bontható.

Szóbeli vizsga

Általános szabályok

A szóbeli vizsgán a portfólió (mappa) bemutatásával a képzési időszak alatt készült alkotások alapján, illetve ezek bemutatása során megismerhető szakmai nyelvben való jártasságot, technikai felkészültséget együttesen, objektíven kell értékelni.

A vizsgázó a portfólió (mappa) lapjait a vizsgaleírás alapján állítja össze. A tanulói jogviszonyban lévő és érettségi bizonyítvánnyal nem rendelkező vizsgázót a portfólió (mappa) elkészítésében a képzőintézmény szaktanára, illetve az intézményben dolgozó szakos pedagógus segíti. Az a vizsgázó, aki érettségi bizonyítvánnyal rendelkezik, vagy nincs tanulói jogviszonyban, önállóan dolgozza ki a vizsgaleírásban megadott portfólió témák közül választott témát.

A szóbeli tételsor tartalmi és formai jellemzői

A manuális vagy digitális technikával összeállított portfóliót a vizsgázónak legkésőbb az írásbeli vizsgaidőszak kezdetéig el kell készítenie, majd a lapokról készített felvételeket, csak olvasásra alkalmas digitális adathordozón le kell adnia. A portfólió leadásának helye a tanulói jogviszonyban lévő és érettségi bizonyítvánnyal nem rendelkező vizsgázó esetében a képzőintézmény, annak a vizsgázónak, aki érettségi bizonyítvánnyal rendelkezik, vagy nincs tanulói jogviszonyban, a vizsgát szervező intézmény. A leadott anyagot a szóbeli gyakorlati jellegű vizsga bemutató anyagaként kell kezelni. A portfólió részét képezhetik a szakmai lapokra szerkesztetten, a munkák során készült vázlatok, fényképek és bármilyen más, a vizsgázó által kiválasztott dokumentáció. A vizsgázó által összeállított szakmai lapok dokumentációs anyaga a szóbeli bemutatást támogatja.

A digitális adathordozón leadott portfóliónak 6 darab digitális képet kell tartalmaznia pdf formátumban. Az A/2 méretű oldalakat manuális vagy digitális technikával lehet létrehozni, a manuális technikával készült feladatot digitalizálni kell. Egy képen (oldalon) több feladat bemutatása is lehetséges.

A portfólió oldalai sorszámokkal ellátottak, a következő tartalmak szerinti összeállításban:

1. Tanulmányrajz, amelynek témája a tárgy- vagy térábrázolás,
2. Figura tanulmány (egész- vagy félalakos ábrázolás),
3. Festett vagy egyéb színes technikával készült kompozíció,
- 4-6. három oldal, a szakmai feladatokat dokumentáló képi együttes (egy oldalon több rajz, vázlat, fotó is lehet).

A vizsgázó az elkészült 6 darab portfólió lapot a segítő szaktanárnak bemutatja, ezzel egy időben a portfólió lapokról készült 6 darab fájlt csak olvasásra alkalmas digitális adathordozón átadja. A portfólió oldalairól készült digitális felvételek a hosszabbik oldalukon legalább 3500 pixel méretűek legyenek.

A segítő szaktanár a munkák megtekintése és ellenőrzése után vizsgázónként a központi sablon alapján elkészíti az igazolólapot, amely a következő adatokat tartalmazza:

- képzőintézmény neve,
- a vizsgázó neve,
- a portfólió (mappa) készítésének dátuma,
- a leadott feladatok (oldalak) sorszáma és megnevezése, készítésének éve,
- a képek kicsinyítve,
- a segítő szaktanár neve,
- a segítő szaktanár aláírása,
- a portfólió (mappa) leadásának és az igazolólap kitöltésének dátuma.

A vizsgázó munkáit a megbízott segítő szaktanár által kitöltött igazolólap hitelesíti. Az igazolólapot a segítő tanár aláírása, valamint a képzőintézmény pecsétje és képviselőjének aláírása hitelesíti. Annak a vizsgázónak a portfóliójához, aki érettségi bizonyítvánnyal rendelkezik, vagy nincs tanulói jogviszonyban, nem tartozik igazolólap.

A segítő szaktanár a vizsgázóktól átvett digitális adathordozókat és a kitöltött igazolólapokat a képző intézménynek vagy a vizsgát szervező intézménynek átadja. A képzőintézmény az anyagokat vizsgacsoportonként rendezi és a hitelesített igazolólapokkal együtt továbbítja a vizsgát szervező intézménynek.

A portfólió (mappa) értékelése csak abban az esetben lehetséges, ha megfelel a kiírásban szereplő alábbi formai követelményeknek:

- 6 db pdf kiterjesztésű fájlt tartalmaz,
- a fájlok számozása megtörtént,
- az oldalak a kiírásnak megfelelően készültek el és kerültek kiválogatásra,
- a munkák hitelesítése megtörtént.

A szóbeli vizsgarész értékelése

A portfólió és bemutatásának értékelése

A vizsgázó a szóbeli vizsgára magával viszi az eredeti portfóliót, a vizsga helyszínén szóban önállóan bemutatja, a bemutatáshoz felhasználhatja a digitalizált portfólióját is. Értelmezi a munkáit és ismerteti a munkáját irányító gondolati, technikai hátteret. A kérdező tanár a vizsgázó által elkészített szakmai anyag együttesét, a megoldások színvonalát és a bemutató alkalmával mérhető alkotói gondolkodásmód meglétét, fejlettségét, a szakmai fogalmak pontos használatát együttesen értékeli.

A portfólió bemutatáshoz tételsor nem kapcsolódik.

A portfólió szakmai anyagának értékelési szempontjai	Pontszám
Tanulmányrajzok	10 pont
Az arányok helyes és pontos megfigyelése, komponálás és kompozíció	4 pont
Perspektivikus térábrázolás	3 pont
Vonalkezelés, tónusok	3 pont
Festett, illetve színes kompozíciók	10 pont
A színek tudatos alkalmazása	4 pont
Az arányok helyes megválasztása, komponálás és kompozíció	3 pont
Az alkalmazott technikában való jártasság	3 pont
Szakmai feladatok	14 pont
A bemutatott anyag sokszínűsége, sokoldalú technikai megoldásai	6 pont
A kivitelezés szakszerűsége, technikai felkészültségének szintje, nehézségi foka	4 pont
Az elkészült szakmai anyag kidolgozottsága, pontos, igényes megvalósítása	4 pont
A portfólió (mappa) oldalainak kivitelezési minősége, összképe	6 pont

A portfólió szóbeli bemutatásának értékelési szempontjai	10 pont
A szakmai munka tartalmának, folyamatának bemutatása	5 pont
Előadásmód, szaknyelv alkalmazása	3 pont
A feltett kérdések megértése, adekvát válaszadás	2 pont
SZÓBELI ÖSSZPONTSZÁM:	50 pont